

Հովհաննէս Թումանյան

Խորհրդածություն հայկական հարցի վրա

Հողների առջև ցրված, հալածված,
Քարեքար զարկված, տանջված ու հյուծված
Ի՞նչ է ուզում նա դալուկ շրթունքով,
Անվերջ բողոքով, անգոր խնդիրքով.

Իր փառքն է ուզում, թե՛ թագն ու գահո՞ւյք:
Իր կյանքն է ուզում, իր պատիվն, իր գույք:

Ո՛վ, ամո՛թ, ամո՛թ... ամո՛թ ամենքին,
Ամո՛թ և մարդուն և ժամանակին:
Շունն էլ չըպիտի էն խընդրեր շանից,

Ինչ մարդն է խընդրում իրեն նմանից
Էս առատ-արձակ աշխարհքի միջին
Իր կյանքն, իր պատիվն, իր գույքը չընչին...

Ափսո՛ւ էն պայծառ, պարզ արեգակին,
Ափսո՛ւ էն գառվառ ծըլին ու ծաղկին,

Ափսո՛ւ աստղերին, ծովին ալեծուփ,
Ափսո՛ւ դաշտերին, լեռանց երկնահույ.
Ինչպե՛ս սրբանց մեջ ծընան հրրեշներ
Էսքա՛ն մարդատյաց, անխիղճ ու անսեր...

Ո՛չ, հանգի՛ստ, հոգի՛ս, իգուր չի ոչինչ.

Ոչ ծիլ ու ծաղիկ, ոչ արևը ջինջ,
Ոչ խոսքն հանճարեղ, ոչ երգը քնքույշ:
Կա մեծ ու զրվարթ, իմաստուն մի ույժ,
Որ Մութն աշխարհքից տանում է մարդ
Դեպի Լույս աշխարհք, սեր, եղբայրություն:

Ամեն մի չարիք ունի իրեն վերջ
Ու կա հատուցում ամեն գործի մեջ.
Կա մխիթարանք տառապող հոգուն,
Լացող աչքերին կա հանգիստ ու քուն,
Եվ դարձ կա նրբան, որ վառեց խարույկ

Խըլեց ուրիշից կյանք, պատիվ ու գույք:

1913
